
BEFORE
MEMORY
ARRIVES
FERDINANDO FREGA

PRIJE NEGO ŠTO STIGNE SJEĆANJE

The Art of Attraction · 08

Kad se dijete rodi, prvo što svi gledaju su oči.

Naginjemo se nad kolijevku, saginjemo se bliže, tražimo boju.

Hoće li biti majčine?

Hoće li biti očeve?

Zatim dođe liječnik, ili medicinska sestra, i kaže ono što nitko ne želi čuti: da boja još ne postoji. Da je na početku gotovo ista za sve. Siva, isprana plava, boja nekoga tko još ništa nije vidio.

Jer tako je.

Na početku života pogled je univerzalan.

Prazan je.

I treba mjesecima da se napuni.

Šarenica radi polako. Odlaže malo smeđe, malo zelene, malo crne. Kao da tijelo čeka da shvati u koji će svijet morati gledati prije nego što odluči kojim će ga očima gledati.

Uvijek sam mislio da poslije nije mnogo drukčije.

Neprestano se rađamo s tim praznim pogledom.

I ostatak vremena provodimo puneći ga.

Svako iskustvo ostavlja trag.

Svaka radost dodaje nijansu.

Svaka tuga dodaje drugu.

I tako, a da i ne primijetimo, oči prestaju biti samo dio tijela i postaju arhiv.

Tiho sjećanje.

Zatim dođe trenutak kad shvatimo jednostavnu i okrutnu istinu: ljude često uistinu vidimo tek kad ih više ne možemo gledati.

I tada nas sjećanje vraća natrag.

Rečenici koja je ostala neizgovorena.

Pozivu koji smo odgodili.

Posjetu koji smo mogli učiniti.

Zagrljaju koji smo uzimali zdravo za gotovo.

Ne, nisam poludio.

„Budi još malo strpljiv, čitatelju, i prati moje razmišljanje."

Koliko puta mislimo na one kojih više nema i na stvari koje bismo im htjeli reći ili učiniti?

Svima se to dogodilo.

I opet će se dogoditi.

Kad bih danas mogao razgovarati s nekim koga više nema, izabrao bih oca, majku, djedove i bake, sestru, bliskog prijatelja.

I uvijek bih počeo na isti način.

Rekao bih:

„Oprosti mi ako ti nisam dao vrijeme koje si zaslužio.

Oprosti mi ako sam stalno trčao za svojim hitnostima, svojim ciljevima, svojom svakodnevnom sebičnošću, ne shvaćajući da ću jednog dana i ja proći istim putem kao ti."

Zatim misao putuje još dalje.

Prelazi stoljeća.

Htio bih upoznati Isusa, ne da mu postavljam pitanja, nego samo da ga slušam.

Htio bih upoznati Galilea Galileija, Einsteina, Machiavellija, Michelangela, Dantea Alighierija, Padre Pija iz Pietrelcine, Kiplinga, Johna Fitzgeralda Kennedyja – i prodavača voća i povrća odozdo, zajedno s vlasnikom vinske konobe.

A zatim, gotovo kao opčinjen, htio bih slušati sve žene svijeta.

Bez razlike.

Jer svaka bi od njih imala nešto drukčije za ispričati.

Drukčiju perspektivu.

Drukčiju priču.

Drukčiju istinu.

Pa ipak, vraćajući se čvrsto na zemlju, dolazim do usporedbe koja mi se čini lijepom.

Ako sve što stvaramo, sve za što vjerujemo da ima vrijednost, sve što bi drugima moglo nešto ostaviti, ne podijelimo s ljudima na vrijeme, onda se uvijek događa isto.

Dođe dan kad će netko reći:

„Šteta. Htio bih ga upoznati."

„Šteta. Htio bih ga slušati."

„Šteta. Htio bih znati što je mislio."

Ali odgovornost za ono što ostane neviđeno nikad ne leži samo na onome tko stvara.

Često leži na onima koji to ne pokažu na vrijeme – a tu su, kao i uvijek, žene majstorice: one znaju kako biti viđene.

I leži na onima koji odlučuju što će se vidjeti: na webu. Ako vam Google ne da vidljivost, nitko vas ne čita – osim ako ne platite.

Na onima koji ne dopuštaju ljudima da primijete što se događa pred njihovim očima.

Jer sjećanje gotovo uvijek stiže poslije.

Pogled, naprotiv, kad imamo sreće, stiže na vrijeme.

Ferdinando